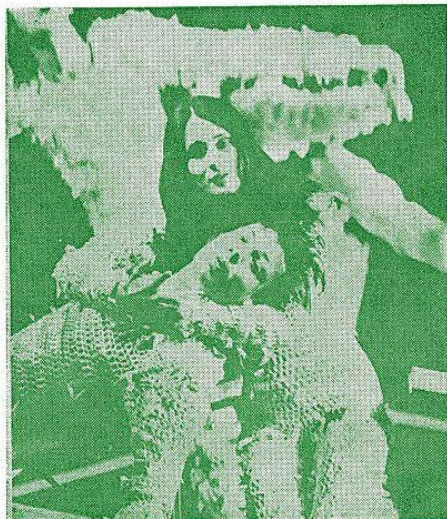

Bitef 72

UMRO KAROLJ SIRMAI

U petak, 6. oktobra 72, u Vrbasu, umro je Karolj Sirmay (Szirmai Károly), jedan od najstarijih članova Udruženja književnika Vojvodine. Karolj Sirmay se rodio u Temerinu, 27. VI 1890. godine. Bio je urednik časopisa *Kalangya* (1934—1941).

Značajnija dela su mu: *Ködben* (U magli) novele, 1933; *Viharban* (U oluji) novele, 1952; *Katlanban* (U kotlini) roman, 1958; *Már nem jön senki* (Niko već ne dolazi) novele, 1960; *Örvény* (Vrtlog) novele, 1962; *A csend vizio* (Vizije tišine) odabrane novele, 1965; *Muzsikáló messeség* (Muzika daljina) izabrane novele, 1927—1968).

Na inicijativu profesora dr medicine Andreea Sirmaya iz Stutgarta, sina preminulog književnika, i uz podršku Kulturno-prosvetne zajednice Vojvodine, *Új szimpozium* i *Polja* ustanovile nagradu »Karolj Sirmay« za najbolju mađarsku i srpskohrvatsku novelu, objavljenu u ovim časopisima. Sve propozicije konkursa još nisu utvrđene. Verovatno će se nagrada dodeljivati svake druge ili treće godine, a sastojeće se od zlatnen plakete ili medalje, za koje je prof. dr Andreas Sirmay obezbedio novac za 42 godine unapred.

O STATUSU SLOBODNOG UMETNIKA

Republički sekretarijat za obrazovanje, nauku i kulturu nedavno je obavestio Pokrajinski sekretarijat za obrazovanje, nauku i kulturu da od 1. januara 1972. godine njegova komisija više neće vršiti poslove koji su joj stavljeni u nadležnost Ugovorom o sprovođenju socijalnog osiguranja umetnika, odnosno neće više primati zahteve umetnika iz Vojvodine za priznavanje svojstva umetnika. Ujedno je vraćen poslednji predmet Ljubomira Denkovica, vajara iz Novog Sada, koji je dostavio Pokrajinski

sekretarijat za obrazovanje, nauku i kulturu od 27. juna ove godine.

U Vojvodini ovaj status ima za sada ukupno 28 umetnika, i to najviše iz Udruženja primenjenih i likovnih umetnika i dizajnera. Interesantno je da status samostalnog umetnika nema nijedan član Društva književnika. Samo u Novom Sadu živi i stvara 21 slobodni umetnik. To su: Ivanka Acin-Petrović, vajar, Ilija Bašić, filmski radnik, Milutin Vojinović, estradni umetnik, Viktor Dmitrijev, prevodilac, Josip Ester, grafički dizajner, Dušan Jonović, dekorativni slikar, Julijana Kerešević-Gmizić, estradni umetnik, Milan Kečić, slikar, Miroslav Krstonošić, arhitekta, Živojin Miškov, slikar, Silvester More, grafički dizajner, Jovan Polzović, umetnički fotograf, Dejan Poznanović, prevodilac, Vesna Prodanov, prevodilac, Katarina Popović, književnik (nije član udruženja), Milan Stanojević, slikar i grafičar, Predrag Stepanić, arhitekta, Mirko Stojnić, grafički dizajner i arhitekta, Etelka Tobolka, tapiserista, Milan Trkulja, vajar i Ivan Čurković, filmski radnik. U Zrenjaninu je glumica Ljiljana Rebezov samostalni umetnik, u Pančevu — Jelena Trumić, glumica, i Dragutin Ilkić, književnik; Somboru — Ivan Jakobčić, slikar; Subotici — Torok Šandor, slikar, i Stevanka Šešljarov, a u Staroj Pazovi — Marija Brtka, slikar.

Pokrajinski sekretarijat za obrazovanje, nauku i kulturu uputio je 10. avgusta ove godine pismo Zajednici socijalnog osiguranja radnika SAP Vojvodine po predmetu: obrazovanje komisije za socijalno osiguranje umetnika. Ovim pismom dato je obaveštenje da su predmeti koji su dostavljeni komisiji pri Republičkom sekretarijatu za obrazovanje, nauku i kulturu vraćeni nazad Pokrajinskom sekretarijatu za obrazovanje, nauku i kulturu kao nadležnom organu za staranje o pravnom položaju radnika i stvaralaca u kulturi, jer ona više ne vrši poslove koji su joj stavljeni u nadležnost Ugovorom o sprovođenju socijalnog osiguranja umetnika iz 1969. godine, već umetnička udruženja i Zajednica penzijskog i invalidskog osiguranja SR Srbije sporazumno obaraže novi organ. U pismu dalje stoji:

»Pošto se radi o većem broju postojećih zahteva, a poznato nam je da je raspoloženje većeg broja umetnika sa teritorije Pokrajine da svoj umetnički poziv obavljaju u slobodnom statusu, molimo da prihvatite inicijativu odgovarajućih profesionalnih organizacija umetnika za što brže rešenje ovog spornog pitanja. Pokrajinski sekretarijat za obrazovanje, nauku i kulturu spreman je da pruži svaku pomoć u cilju što bržeg rešenja ovog pitanja i posreduje između ugovornih strana i davalaca sredstava za plaćanje doprinosa — Pokrajinskoj zajednici kulture, s obzirom da je ovo pitanje vrlo urgentne prirode zbog mogućih negativnih implikacija u slučaju odugovlačenja».

Pravna služba Pokrajinskog sekretarijata za obrazovanje, nauku i kulturu i pokrajinska Zajednica penzijskog i invalidskog osiguranja dobili su zadatak da na prave predlog ugovora po kome bi se vršilo osiguranje umetnika koji imaju status slobodnog umetnika. Predlog će sadržati sve one postavke ugovora koji je na snazi od 1969. godine u Republici, ali usaglašene sa položajem Pokrajine i njenih sedam umetničkih udruženja. Nakon toga, predlog će biti na diskusiji kod svih potpisnika ugovora, odnosno umetničkih udruženja koja se nalaze u ugovorenom odnosu sa Zajednicom socijalnog osiguranja radnika SAP Vojvodine, i to svih sedam udruženja — ravnopravno. Ovo je rešeno na sastanku, od 21. septembra ove godine, koji je organizovala, kao posrednik, Kulturno-prosvetna zajednica Vojvodine, a učestvovali su i predstavnici svih sedam umetničkih udruženja (jedino Društvo književnika nije imalo svog predstavnika, ali je ono naknadno obavesteno o zaključcima tog sastanka), predstavnici Pokrajinske zajednice kulture i Pokrajinskog sekretarijata za obrazovanje, nauku i kulturu.

No, i to neće biti konačno, jer se na nivou Pokrajine očekuje donošenje oko 130 novih zakona i sigurno je da će neki od tih novih zakona regulisati i tu materiju. Ipak, ovaj predlog će pružiti bar neke elemente za to, a biće i na snazi do donošenja odgovarajućih zakona.

Dogovoreno je i to da će komisija za dodeljivanje statusa samostalnih umetnika otići zajednička, pri Pokrajinskoj zajednici kulture, koja je nosilac sredstava za socijalno osiguranje, sastavljena od predstavnika svih umetničkih udruženja, Pokrajinske zajednice kulture, Pokrajinskog sekretarijata za obrazovanje, nauku i kulturu, Kulturno-prosvetne zajednice Vojvodine i Zajednice socijalnog osiguranja radnika Vojvodine. Na predlog ove komisije dobijaće se ubuduće status slobodnog umetnika. Umetnici će podnositi zahtev Komisiji ili, još bolje, predlagaći ih određena udruženja, a Komisija će zatim konsultovati svog člana komisije, koji je član određenog udruženja, te će se potom u komisiji ravnopravno donositi odluka. Naglašeno je da predlozi Udruženja treba da budu na nivou razboritosti, odnosno da budu predlagani samo vrhunski umetnici, a ne svi oni koji nisu zaposleni, sa željom da im se na taj način reguliše samo socijalni položaj.

Dat je i predlog decentralizacije doprinosa iz ličnih dohodaka od autorskih prava, patenata i tehničkih unapređenja — opštinskim zajednicama kulture. Ovaj predlog će biti aktuelan dok se ne donese novi Zakon o finansiranju kulture koji treba da potvrdi ideje decentralizacije. Po ovom predlogu, od 1. januara 1973. godine sredstva iz ovog doprinosa po opštinama treba da se koriste za obezbeđenje radnog i stambenog prostora stvaralaca u oblasti kulture, da se plaća socijalno osiguranje samostalnim umetnicima, za sufinansiranje stručnog usavršavanja stvaralaca u zemlji i inostranstvu, i da se vrši otkup umetničkih dela i stimulacija stvaralaštva.

Dragoslav Stakić

ZAŠTO PISCI NE DOBIJAJU STANOVE (II)

SLAVKO ALMAŽAN, sekretar Društva književnika Vojvodine

— Naše Društvo je još uvek bazirano na sindikalnoj osnovi, ne predstavlja instituciju, te ne može da efikasnije rešava raznovrsne probleme svojih članova.

Ove godine smo dobili iz Fonda solidarnosti dva stana pod najpovoljnijim učešćem od 30 odsto. Kako naše Društvo dobija minimalna sredstva, ono se obratilo na adrese više institucija i radnih organizacija koje imaju u stalnom radnom odnosu naše članove, koji još nisu rešili svoje stambeno pitanje, sa molbom da im oni pomognu. Jedino je »Forum« izašao u susret i izrazio spremnost da da učešće od 150.000 novih dinara za dva stana. U ove stanove, koji će biti gotovi tek 1975. godine, treba da se usele mladi književnici Istvan Domonkoš i Laslo Vegel. Ohrabrujuće je to da se jednom već krenulo sa mrtve tačke i da konačno neko misli i na stanove pisaca. Takođe, imamo obećanje od kompetentnih faktora u Pokrajini da će u skorijoj budućnosti biti dodeljen još jedan broj stanova za pisce. Na taj način će se rešiti najakutniji problemi.

Postoji i nekoliko pisaca koji imaju druge probleme. Naime, oni nisu nigde zaposleni, te nemaju socijalno osiguranje, niti ikakve mogućnosti da ga dobiju. Komisija za dodelu statusa slobodnog umetnika, koja je bila pri Republičkom sekretarijatu za obrazovanje, nauku i kulturu, prestala je od ove godine da se brine o stvaralacima iz Vojvodine, dajući preporuku Pokrajini da ona preuzme tu brigu. Već su preduzeti i koraci da se u Vojvodini formira takvo jedno telo koje će regulisati status slobodnog umetnika. Bitan podatak za socijalno ugrožene i teško bolesne pisce je da u Voj-

vodini postoji 10 gradova, gde rade centri za socijalni rad. Društvo književnika će se obratiti ovim centrima, a takođe i Crvenom krstu za eventualnu negu ili neku odgovarajuću pomoć jako teškim bolesnicima.

Momentalno je na mrtvoj tački i rad komisije koja je dodeljivala »posebne penzije«. Do sada je nju dobio samo Majtenji. Međutim, ima nekoliko zaslužnih pisaca koji bi takođe, trebalo da je dobiju i koji su već uputili predlog i svoju molbu Društvu književnika. Hoću da naglasim i to da mi imamo svu podršku grada, i SSRN i Zajednice kulture, da rešimo neke akutne brige pisaca, i verujemo, iako to neće biti jednostavno, da će prvi koraci u tom smislu biti napravljeni krajem ove godine. Nova uprava će posvetiti posebnu brigu mladima. Normalno, u onoj meri u kojoj ona to može i da ostvari putem svog upravnog tela i skupštine Društva.

MILAN PRAŽIĆ, predsednik Kulturno-prosvetne zajednice SAP Vojvodine

— Uopšte, u rešavanju egzistencijalnih pitanja stvaralaca, mislim, kao primarno, da je potrebno da se zaposlenim stvaralacima omogući da imaju skraćeno radno vreme. Da im se na taj način prizna taj njihov stvaralački rad koji je posebno dragocen za naše društvo. Taj problem treba Društvo da rešava što pre. U pogledu materijalnog položaja pisaca, koji je zaista težak, potrebno je za honorare ustanoviti neku gornju i donju granicu po tabaku rukopisa.

PERO ZUBAC, književnik

Prvo, pisci se, koliko pamtim, nisu prtgli da se organizuju i da staleški postav pravičan zahtev za rešavanje brojnih stambenih problema. Da se na vreme mislilo, verujem da bi mnogi književnici imali radni prostor u vidu ateljea na Tvrdavi ili drugde.

Ja sam stan dobio pred ženidbu od Pokrajinskog komiteta, SO, gde sam svoje vreme radio kao član Sekretarijata. U to vreme bio sam već član Udruženja književnika Srbije, ali pri dodeli stana meni ne verujem da je to imalo nekog većeg udela. Kao i ostale kolege, čekao sam red i nisam čekao dugo. Prema meni su drugi, sa kojim sam u to vreme radio, imali uvek razumevanja.

XX KNJIŽEVNA KOLONIJA

U Kanjiži je od 18. do 22. septembra ove godine održana XX, jubilara Kolonija književnika. Svečanost je otpočela mitingom poezije u kanjiškom parku na kome su Miroslav Antić, Ferenc Feher, Slavko Almazan i Juraj Tušjak govorili svoje stihove. Time je ujedno njihov Karavan poezije, koji je za četiri dana obišao mnoga vojvodanska mesta (Suboticu, Zrenjanin, Sombor, Zabalj i druga), bio završen. U foajeu Amaterskog pozorišta otvorena je izložba dokumenata: Književnici Vojvodine. Sledećeg dana održan je Plenum Društva književnika Vojvodine na kome je osnovana Sekcija književnih prevodilaca.

Raspravljajući o *Položaju pisaca u samoupravnom društvu*, 20. septembra, u Domu sindikata, dvadesetak vojvodanskih spitelja, koji su se našli na okupu, morali su da razgovaraju sami sa sobom. Njihovoj debati o samoupravljanju nije prisustvovao niko od onih koji od njihovog stvaralacstva donekle i na neki način žive — predstavnici izdavačkih, pozorišnih i filmskih kuća, televizijskih, radio i novinskih redakcija. Gotovo niko se nije odazvao upućenom pozivu!

Šandor Bogdanfi, predsednik društva književnika Vojvodine, govorio je o problemima Udruženja. On je naglasio da pisci kao samoupravljači u okviru svog društva ne postoje, jer društvo, koje nema svoje prostorije, telefon, pa čak ni svoj pečat, ne

postoji kao samoupravni organizam. Bogdanfi je istakao da je stvaralaštvo književnika gotovo svuda nipodaštavano, da se svodi samo na simbolične honorare, pa se čak i oni uskraćuju.

Književnik Ferenc Feher bio je najgorčaniji.

— Dobio sam Oktobarsku nagradu grada Novog Sada, a stan nisam dobio, već sam ga kupio i otplaćivao ga do kraja života. Čak ni telefon nisam dobio. Radim u Magyar Szó-u, a niko mi od kolega nije ni čestitao u redakciji kada sam juna ove godine dobio nagradu Zmajevih dečjih iga-

Bitef 72

ra za izuzetan doprinos u širenju književnosti za decu. Zabolelo me je i to što niko od društveno-političkih i kulturnih radnika, izuzev ovde u Kanjiži, nije dočekao Karavan poezije. Dočekivali su nas samo pojedini učitelji sa svojom decom. U svemu tome mi smeta taj nemarni odnos prema nama piscima.

Zatim je Ferenc Feher dao predlog da se pokuša ostvariti razmena književnika »po radnom mestu«. Ovu ideju je istakao još pre petnaestak godina Miroslav Antić, ali sve do danas ona se nije ostvarila. Cela zamisao se sastoji u tome da književnici koji su zaposleni idu na po godinu dana na slično radno mesto u Škoplje, Ljubljano, Zagreb, Sarajevo... i da književnici iz tih gradova, pod istim okolnostima, dolaze u Novi Sad. Ovom razmenom oni bi se oslobodili raznih stegovu i radnih normi, jer bi u neku ruku bili gosti tih novih redakcija, i ostalo bi im na taj način više vremena i snage za kreativni rad.

Milan Pražić, predsednik Kulturno-prosvetne zajednice Vojvodine, i Sava Babić, predstavnik Pokrajinske zajednice kulture, donekle su »umirili duhove«. Oni su upoznali spisateljski skup da je letošnjim dogovorom predviđeno finansiranje osnovnih i svih ostalih asocijacija pisaca, da će se u najskorije vreme formirati komisija koja će u svakom pojedinačnom slučaju određivati kome se može dodeliti status slobodnog umetnika, da će biti isfinansirana dvatridna mesta za potrebe desetke umetničkih društava Vojvodine, da će piscima, najverovatnije uskoro, biti određena visina honorara po tabaku na nivou prosečnih ličnih dohodaka u Vojvodini, koji su prošle godine iznosili 1.330 dinara, a pisci su dobijali samo 800 dinara, da će od 1. januara 1973. godine moći računati na deo novca u rešavanju svojih egzistencijalnih pitanja, koji se formira od poreza na autorske honorare i čija će suma decentralizacijom, umesto Pokrajini, ubuduće biti dodeljivana pojedinim opštinama, koje i ubiraju taj porez.

Po završetku ovog razgovora, Slobodan Miletić, pesnik iz Novog Sada, više za sebe je promrmljao:

— Pisci bi hteli sve udrobljeno, a Društvo neće psa koji može da ujede! Tu leži osnovna nerešiva kontradikcija.

Izlet na Tisu, organizovan je odmah sledećeg dana, a poslednjeg, 22. septembra otvorena je memorijalna izložba posvećena uspomeni Imre Cepea. U toku rada XX književne kolonije u Kanjiži vojvodanski pisci su priredili i više književnih večeri u Osnovnoj školi »Jovan Jovanović Zmaj«, Domu omladine i Domu sindikata.

LIKOVNI NOTES

Miroslav Krstonošić

Retrospektivnom izložbom projekata i maketa poznatog novosadskog arhitekta Miroslava Krstonošića Salon primenjenih umetnosti i dizajna otvorio je svoju jesenju izložbenu sezonu. Ovaj neimar betonskih, železnih i plastičnih konstrukcija, plahovit i nezadrživ u svojim naumima, prikazao je svojim sugrađanima spektakularni fond arhitektonskih ostvarenja nastalih u sedam proteklih godina.

Prema naklonostima ovog umetnika stiće se utisak da njegova delatnost po svojim vizionarskim karakteristikama pada u neko drugo (buduće) vreme. Idejnost u Krstonošića nije pusta avantura, već siloviti zamah sa razlogom i zdravo koncipiranom računicom. U skladu sa vremenom u kome arhitektura zauzima sve značajnije mesto, kako u estetskom, tako u pogledu sve učestalije uniformne raznolikosti, ovaj smeli arhitekta afirmisao je industrijsku proizvodnju upotrebom raznorolikog spektra materijala (aluminijum, plastika...), uključujući tu i novija ispitivanja o mogućnostima izrade materijala od plastične smole.

Na izložbi je viđen manji deo ekspozicije. Iz »čelične familije« pomenimo samo: enterijer antikvarnice Matice srpske, Novosadski sajam, tipska benzinska stanica »Jugopetrol«, »Interservis« poslovna zgrada... Enterijer poslovne zgrade »Agroindustrije« u Novom Sadu, maketa konkursnog rada za spomenik u Kragujevcu, restoran »Gurman«, »Vojvodina turist«, maketa lutkarskog pozorišta u Novom Sadu... Plastika: zidne obloge dizajn »Standard« Novi Sad, ALU profil »Đuro Salaj« Niš, plastični parapet »Jedinstvo« Krapina...

Vladimir Bogdanović

U prvoj polovini septembra u Galeriji doma JNA izlagao je slikar Vladimir Bogdanović. Ovaj relativno mladi stvaralac, koji je u slikarski život stupio 1958. godine, izlagao je ulja i crteže. Dobar majstor u minucioznoj predstavi svetla i senke (slike u ulju), zaljubljen u bogatstvo raspadanja, mladički poletan sa uzdrhtalim perom u crtežu, pomalo neodmerenom, mada iskreno bačenom flekom u prostoru, Bogdanović je novosadskoj kulturnoj javnosti prikazao spektar svojih radova za nekoliko proteklih godina.

Prikazani radovi na izložbi podeljeni su u dve grupe: slike u ulju i, malo pretenciozno okarakterisani kao grafika, crteži. U pogledu prve discipline, Bogdanović nam se predstavio kao suvereni majstor slikarske veštine, tako da siromaštvo ideje uspeva da nadoknadi zanatskim majstorstvom. I arhitektonika na njegovim platnima, inače nadrealno koncipiranim, nosi prizvuk minulih vremena, šta više, obojena je sličnim smeđe-zelenkastim tonom.

I ranijim ostvarenjima ovoga žanra kod Bogdanovića nalazimo čitavu floru i faunu nadrealno predstavljenih i u bojenim kontrastima prisutnih svetova. Neodređeno u svojoj poruci ili konstataciji, bogato koloritom i senzibilitetom (u posebno precizno shvaćenim valerskim odnosima), ovakvo stvaralaštvo vrlo brzo je evoluiralo u koherentnu, prečišćenu i lako čitljivu kompozicijsku predstavu slike.

Kod Bogdanovića linija je (kao u crtežu) osnovna »poštapalica«, dok je pozadina, naneta štamparskom bojom, tek podloga slična onoj koja karakteriše grundpripremu za sliku. U tako nesređenom »skladu« dveju tehnika, nekoj vrsti kolaža i čistog crteža, nemoguće je postaviti definiciju slikarskog postupka, a o nekoj posebnoj kreativnosti dela ne može se ni govoriti.

Možda bi se mogao čitav postupak posmatrati kao posebna vrsta eksperimenta u tehnikama, međutim, zbog приметnog odustva jedinstva dela to se eksperimentom ne da nazvati.

Mehmed Zaimović

Ovogodišnju izložberu delatnost Mali likovni salon u Novom Sadu nastavio je prikazom slika Mehmeda Zaimovića, umetnika potvrđenih slikarskih kvaliteta, visprenog duha i postojanog grafičkog izraza.

Zaimović se novosadskoj publici predstavio sa oko desetak slika u ulju za čiju se fizionomiju slobodno može reći da su više duboko osmišljena grafička rešenja (po čistoci izraza i kontrastu valerskih odnosa), nego li klasično shvaćena tema dela — slike. Na tim platnima (da ne kažemo grafičkim listovima) uočljivo je prisustvo koloritnih vrednosti slivenih u skladnu smeđo-okerastu gamu.

Svet u kome opstaje ovaj slikar ne odražava košmar vremena na način kojim se služe naši nadrealisti i nadrealisti uopšte. Ipak hronologija tog, košmarom razjedenog, vremena našla je svoj iskaz u oparističkim elementima, kvadratskim kubističkim osnovama i naoko psihodeličnim krivoliko sazdanim oblicima.

U prostoru kompozicije uočljivo je prisustvo poznatih jednostavnih oblika iz svakodnevnog života. Ta zrnca čovekove intime na Zaimovićevim platnima podsećaju na setnu melodiju nekog romantičnog usamljenika, na glas koji zvuči kao otvorena pobuna protiv tehnokratijom opsednutog trenutka.

Mića Milić, Jagodinski

KONCERTNA SEZONA

Stručna komisija Kulturnog centra Radničkog univerziteta »Radivoj Čirpanov« napravila je izbor gostovanja muzičkih umetnika u Novom Sadu u predstojećoj koncertnoj sezoni, koja startuje ovog meseca.

Sezonu će 4. oktobra otvoriti Novosadski kamerni orkestar, a zatim će 11. X nastupiti sovjetski violinista Leonid Kogan. Kamerni orkestar iz Bolonje nastupa 25. oktobra.

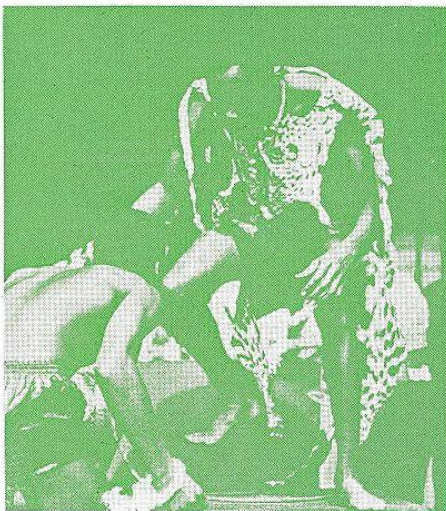
Za novembar je predviđen nastup Beogradske filharmonije (8. XI), a Stutgartske klavirski trio nastupa 15. novembra. Novosadski kamerni hor i orkestar sa solistom Dušanom Trbojevićem prirediće koncert 22. novembra.

Solistkinja novosadske Opere Vera Kovač-Vitkai (sopran) pevaće uz klavirsku pratnju Beograđanke Ružice Savić, a koncert će biti priređen 6. decembra. Slavni sovjetski violinista David Ojstari, nastupiće 9. a Moskovski kvartet 13. decembra. Poslednji koncert ove godine održaće 20. XII Novosadski kamerni orkestar, a 10. januara 1973. prvi u narednoj godini.

Emil Gilels, pijanista iz Sovjetskog Saveza nastupa 15. januara, a 24. hor Radiotelevizije Beograd. Ponovni nastup Novosadskog kamernog orkestra predviđen je za 7. februar, uz sovjetsku solistkinju na violončelu Nataliju Šahovskaju. Zagrebačka pijanistkinja Pavica Gvozdić nastupa 14. novosadski klarinetisti Mihajlo Kelbli 21. a koncert Muzičke omladine biće priređen 28. februara. Cembalistkinja iz Praga Zuzana Ružickova nastupa 7. Novosadski kamerni orkestar 14. a Beogradska filharmonija sa

solistkinjom Jelenom Petrović 21. marta. Sovjetski violinista Vladimir Malinjin predviđen je za 28. mart. Bariton iz Rumunije Dan Jordacesku nastupa 4. aprila. Belgijski RTV orkestar, koji broji 40 članova, prirediće svoj koncert 11. Novosadski kamerni orkestar 18. a švajcarski pijanista Nikita Magalof 25. aprila. Gitarista iz Sarajeva Ivan Kalcina nastupiće 9. solisti muzičke akademije »Liszt Ferenc« iz Budimpešte 16. a Novosadski kamerni hor i orkestar 23. maja.

Svi koncerti održavaće se u Studiju »11« i u Sinagogi.

Bitef 72

POZORIŠNA SEZONA SNP-a

Za predstojeću, svoju 112. pozorišnu sezonu, Srpsko narodno pozorište je već pripremio ili priprema više premijernih predstava. Tako će se na operskom repertoaru naći već spremljena za izvođenje opere K. Portera *Poljubi me, Keti*, koja je bila obećana još za prošlu sezonu, a od premijera na repertoaru se nalaze — J. Gotovac: *Ero s onoga svijeta*; D. Verdi: *Rigoletto*; B. Blaher: *Otelo*, balet; P. L. P. Hertl: *Uzaludna predostrožnost*, balet; operaska predstava sa gostovanjem inostranih umetnika ili inostrane opere; I. Lotka Kalinski: *Jednočinke* (Nušićeve male komedije); E. Kalman: *Gospodica Zuži*, opereta; J. Bajer: *Vila lutaka*, dečji balet; i K. Trailesku: *Maćak u čizmama*, dečja opera.

Od repriznih operskih predstava predviđeno je da se prikazuje — D. Verdi: *Travijata*, *Aida*, *Nabuko*, *Magbet*; S. Guno: *Faust*; G. Doniceti: *Lučija di Lamermur*; A. Ponkijeli: *Dokonda*; D. Rosini: *Seviljski berberin*; V. Belini: *Norma*; D. Pućini: *Toska*; N. Rimski-Korsakov: *Seherezada*, balet; K. Baranović: *Licitarско srce*, balet; *Madam Pompadur*, opereta L. Fala.

Od dramskih premijera predviđene su F. Drenmat: *Poseta stare dame*; B. Nušić: *Gospođa ministarka*; *Lira*; jedno savremeno domaće dramsko delo; S. Sremac: *Ivkova slava*, gostovanje Savremenog dramskog pozorišta iz Beograda; M. Gorki: *Varvari*, gostovanje Jugoslovenskog dramskog pozorišta; A. Čehov: *Galeb*; Molijer: *Skapenove Davolije*; M. Gorki: *Deca sunca*; D. Radović: *Zenski razgovori*; V. Zupan: *Bele rakete lete na Amsterdam*, (ova drama osvojila je prvu nagradu na prvom jugoslovenskom konkursu triju pozorišta i igrače je isto-

vremeno i Jugoslovensko dramsko pozorište u Beogradu i Narodno pozorište u Nišu), J. Vujić: *Nagraždenije i nakazanje* i *Slepi miš*; M. Živković: *Mali oglasi*; J. Kesar: *Zadužen sam ispred frakcije da ti iskrivim vilicu*; H. Pinter: *Davno nekad*; I. Iredinjski: *Zbogom Judo*; L. Smoček: *Neobično popodne dr Zvonka Burke*; Lj. Ršumović: *Šuma koja hoda*; M. Antić: *Kad sam bio veliki*; M. Nastasijević: *Samoklo* i *Augustina*.

Od repriznih dramskih predstava na repertoaru su — Z. Petrović: *Selo Sakule*, a u Banatu; I. Brešan: *Predstava »Hamleta« u selu Mrduša Donja, općine Blatuša*; N. Gogolj: *Revizor*; V. Šekspir: *Romeo i Julija*; J. Hašek: *Dobri vojnik Švejk*; J. S. Popović: *Laža i Paralaža* i *Da ti je moguće, drugovi, da smo svi mi volovi*, J. Kesara.

KONKURS ZA VUKOVU NAGRADU

Kulturno-prosvetna zajednica Srbije ustanovila je pre devet godina *Vukovu nagradu*, koja se dodeljuje za značajne rezultate ostvarene u širenju kulture, nauke i obrazovanja u Srbiji. I ove godine, u obzir za nagrađivanje dolaze pojedinci, organizacije, institucije i ustanove koje su postigle zapažene rezultate u različitim oblastima širenja kulture, nauke i obrazovanja. Ukupno će biti dodeljeno deset nagrada. Pored novčanog iznosa od 15.000 dinara, za institucije, i 10.000 dinara za pojedince, *Vukova nagrada* se sastoji iz diplome i plakete.

Rok prijave za ovogodišnju *Vukovu nagradu* je 1. XII 1972. a pravo predlaganja imaju kulturne i prosvetne organizacije, ustanove, institucije, udruženja, društveno-političke organizacije, grupe građana i pojedinci. Obrazloženi predlozi (najviše deset kucanih stranica), dostavljaju se na adresu Kulturno-prosvetne zajednice Srbije, Beograd, Nušićeva 4.

Žiri *Vukove nagrade* svoje odluke saopštiće do kraja ove godine. Do sada je ovu značajnu nagradu dobilo 50 pojedinaca, organizacija i institucija.

UBIO SE ANRI DE MONTERLAN

Anri de Monterlan (1896 — 1972) nestao je ovih dana. Ovoga puta se radi o francuskom književniku Anri de Monterlanu koji je prošlog meseca izvršio samoubistvo u trenutku depresije, ne mogavši da podnese slepilo koje ga je zadesilo kao posledica duge i teške bolesti.

Anri de Monterlan je ostavio za sobom obimno književno delo koje se sastoji iz pesama, putopisa, romana i pozorišnih komada. Na početku svog književnog rada ugleda se na Morisa Baresa. Učestvujući u prvom svetskom ratu, gde biva i ranjen, Anri de Monterlan se inspiriše ratnim temama i ubrzo postaje poznat. Po povratku u civilni život Monterlan se neko vreme inspiriše sportom u kome nalazi virilnu atmosferu, čistotu i otmenost napaora. Zatim putuje po Italiji, Španiji i severnoj Africi i na tim putovanjima nalazi inspiracije za svoje romane, od kojih je najpoznatiji roman iz četiri dela *Devojke*. Pored toga, napisao je i desetak pozorišnih komada, od kojih ćemo nabrojati samo nekoliko najpoznatijih, kao što su: *Mrtva kraljica*, *Malatesta*, *Don Zuan*, *Izgnanstvo*, *Ničiji sin*, *Sutra će biti dan*, *Ona koju uzimaju u naručje*, *Broselianda*.

Zbog stavova koje zauzima u svojim delima, zbog paradoksa i zbog sopstvenog egoizma, Monterlan često šokira čitaoce i publiku. Međutim, njegov stil je u isti mah lirski i koncizan, ozbiljan i satiričan i uvek u najboljim tradicijama francuskog klasičnog stila.

Borjanka Ludvig